

עפ"ג (באר שבע) 46363-04-15 - מדינת ישראל נ' יהודה סלפוצ'ניק

בית המשפט המחוז¹ בבאר שבע

23 יוני 2015

עפ"ג 46363-04-15 מדינת ישראל נ' סלפוצ'ניק

עפ"ג 21819-05-15 סלפוצ'ניק נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופטת גילת שלו

מדינת ישראל

המערערת

(המשיבה בערעור שכנגד)

נגד

יהודה סלפוצ'ניק

המשיב

(המערער בערעור שכנגד)

2

3

6

8

9

10 _____

נוכחים:

ב"כ המערערת עו"ד איילת קדוש

המשיב וב"כ עו"ד מוטי יוסף

13

פסק דין

14

לפני ערעור וערעור שכנגד על גזר דינו של בית המשפט בבאר שבע (כבוד השופט סולקין) מיום 15.3.15, בת"פ 9729-06-14, במסגרתו גזר את דינו של המשיב לעונשים של 8 חודשי מאסר על תנאי 16 למשך 3 שנים, 600 שעות של"צ וקנס בסך 10,000 ₪ לטובת הקרן למען בעלי חיים, זאת לאחר 17 שהמשיב הודה והורשע בעבירה של התעללות בבעל חיים, עבירה לפי סעיף 2 לחוק צער בעלי חיים 18 (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994 (להלן- חוק צער בעלי חיים).

19

20

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 5.6.14, בסמוך לשעה 10:00, בשוק העירוני בערד, 21 התעלל המשיב בגור חתולים בכך שהרים אותו, השליכו לאדמה, ודרך על ראשו מספר פעמים, עד 22 שגרם למותו.

23

24

הודאת המשיב בבית המשפט קמא ניתנה כחלק מהסדר טיעון, שלא כלל הסכמה לעניין העונש, 25 במסגרתו התבקש תסקיר שירות המבחן בטרם הטיעונים לעונש.

26

עמוד 1

27

לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן, שבסופו של דבר המליץ על הטלת מאסר על תנאי ושל"צ בהיקף 28 של 300 שעות, קבלת חוות דעת ממונה שהתבקשה ביוזמת בית המשפט, שמיעת עדי אופי וטיעונים 29 לעונש, החליט בית המשפט קמא לדון את המשיב לעונשים שפורטו לעיל. 30

31

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

23 יוני 2015

עפ"ג 46363-04-15 מדינת ישראל נ' סלפוציניק

עפ"ג 21819-05-15 סלפוציניק נ' מדינת ישראל

דיון והכרעה

1

2

לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ושמעתי את טיעוני ב"כ הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין ערעורה של המדינה להתקבל, ודין הערעור שכנגד שהגיש המשיב, להידחות, פרט להקלה מסוימת ברכיב הקנס.

3

4

צודקת המערערת בהשגותיה כלפי הדרך בה קבע בית המשפט קמא את מתחם העונש ההולם, אשר אינה מתיישבת עם הוראות תיקון 113 לחוק.

6

7

כידוע, במסגרת תיקון 113 לחוק, התווסף סימן א' לפרק ו', שכותרתו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", בו קבע המחוקק את עקרון ההלימה כעקרון המנחה בענישה, והסבירו כ"קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".

8

9

10

11

כפי שנקבע במספר פסקי דין, החוק קובע מבחן תלת שלבי לגזירת העונש: בשלב הראשון, על בית 12 המשפט לבחון האם הנאשם הורשע במספר עבירות, ואם כן, האם הן מהוות אירוע אחד או מספר 13 אירועים נפרדים; בשלב השני, עליו לקבוע את מתחם העונש ההולם (לכל אירוע בנפרד); ובשלב 14 השלישי, גזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם שנקבע (אלא אם יש מקום לחרוג לקולא או 15 לחומרא ממנו) (ראו למשל, ע"פ 1323/13 הסן ואחי נ' מדינת ישראל (5.6.13) (להלן- עניין הסן), ע"פ 16 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13)).

17

18

אשר לקביעת מתחם העונש ההולם, מורה סעיף 40 לחוק כי על בית המשפט לעשות כן בהתאם 19 לעקרון ההלימה, ולשם כך להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בערך 20 המוגן, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כפי שפורטו בסעיף 40ט' 21 לחוק (או כל נסיבה אחרת הקשורה בביצוע העבירה, כאמור בסעיף 40ב לחוק). 22

23

עיון בגזר דינו של בית המשפט קמא מעלה, כי הוא התייחס בהרחבה לערך המוגן בגדרי העבירה של 24 התעללות בבעלי חיים, לחשיבות לקבוע ולאכוף נורמות המגנות על בעלי החיים, ולכשל המוסרי עליו 25 מעיד ביצוע עבירות אלו. בית המשפט קמא אף עמוד 2

הפנה בעניין זה לפסק דינו המאלף של כבוד השופט 26 חשין ברע"א 1684/96 עמותת "תנו להיות להיות" ני מפעלי נופש המת גדר בע"מ ואחי, פ"ד נא(3) 832 27 (להלן- עניין המת גדר), והביא דוגמאות רבות לגבי עמדת היהדות באשר לפגיעה בבעלי חיים. 28

29

עם זאת, בפרק שהתייחס לקביעת מתחם הענישה, לא התייחס בית המשפט קמא למידת הפגיעה 30 שפגעו מעשי המשיב בערך המוגן, התעלם כליל מן הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, והתייחס אך 31 ורק למדיניות הענישה הנהוגה, ובכך שגה.

32

9

בית המשפט המחוזי¹ בבאר שבע

23 יוני 2015

עפ"ג 46363-04-15 מדינת ישראל ני סלפוציניק

עפ"ג 21819-05-15 סלפוציניק ני מדינת ישראל

יצוין, כי לאחר שסקר ענישה של בתי המשפט השונים בעבירה האמורה (אם כי בנסיבות שונות
בתכלית), במסגרתה הוטלו עונשים הנעים בין מאסר על תנאי וקנס לבין 8 חודשי מאסר בפועל, קבע
בית המשפט קמא את המתחם שצוין לעיל "בגין עבירה של התעללות בבעל חיים אחד תוך גרימת
מותו", מתחם שנקבע למעשה לפי העונשים שהוטלו בפסקי הדין שבחן בלבד.

5

6
בהקשר זה נקבע בעניין חסן הנ"ל :
"אין לטעות ולזהות בין מתחם העונש ההולם לבין טווח הענישה הנהוג. מדובר ב"יצורים"
שונים. מתחם העונש ההולם מגלם, כאמור, הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים,
כאשר מדיניות הענישה הנהוגה בעבירה הנדונה הוא רק אחד מהם. טווח הענישה הנהוג
בפסיקה, לעומת זאת, הוא נתון אמפירי-עובדתי, המורכב מהעונשים המקובלים בגין
עבירה מסוימת בדין הנהוג...
אוסף כי זיהוי מתחם העונש ההולם עם טווח הענישה המקובל (כיום) הוא שגוי גם מאחר
שהוא יאפשר הכנסת שיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה לתוך השלב הראשון (של
קביעת מתחם העונש), שאמור על-פי תיקון 113 להיות "נקי" משיקולים אלה. שהרי, רף
הענישה הקיים כיום בפסיקה משקף את משטר הענישה שלפני התיקון, שלא הבחין או
דירג בין נסיבות הקשורות בביצוע העבירה לבין אלה שאינן קשורות לביצועה, בעת גזירת
העונש (ברוב המקרים)".

18

יתרה מכך, עיון בגזר הדין מעלה, כי בית המשפט קמא סבר כי לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה
(כגון חומרת ההתעללות בבעל החיים, מידת הסבל שנגרמה לו, משך ההתעללות, שימוש בנשק, סוג
בעל החיים וגודלו ועוד) יש השפעה בעת קביעת עונשו של המשיב בתוך המתחם שנקבע, והוא אף
התייחס אליהן בערבוביה עם הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (עברו הפלילי של המשיב,
נסיבותיו האישיות, הודאתו ולקחת האחריות מצידו).

24

מכל האמור עולה, כי בית המשפט קמא שגה באופן יישום החוק, בכל הנוגע לקביעת מתחם העונש
ההולם, ולדעתי טעות זו אף הביאה לקביעת מתחם ענישה שגוי, שאינו יכול להתיישב עם הקביעה
הנורמטיבית שעל בית המשפט לקבוע בתיק מסוג זה.

28

הערך המוגן בגדרי העבירה של התעללות בבעלי חיים, הינו הצורך להגן על החלש וחסר הישע,
ולהוקיע מעשי התאכזרות והתעללות בהם, כמעשים בלתי מוסריים, המשחיתים את נפשו של האדם

עמוד 3

31 (כמפורט בהרחבה בפסק הדין בעניין חמת גדר), וכפי שהגדיר זאת המחוקק בהצעת חוק צער בעלי
32 חיים (הצ"ח 2127 תשנ"ב, 11.3.92) "חברה נאורה נמדדת לא רק ביחסה לבני אדם, אלא גם ביחסה

33 לבעלי החיים".

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
עפ"ג 46363-04-15 מדינת ישראל נ' סלפוציניק
23 יוני 2015

עפ"ג 21819-05-15 סלפוציניק נ' מדינת ישראל

1 בחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה בענייננו, מעידות על רמת הפגיעה בערך המוגן, לאור
2 מידת ההתעללות והסבל שהסב המשיב עת רוצץ את ראשו של גור החתולים, שלא היווה כל סיכון
3 או איום למשיב, ללא כל סיבה נראית לעין, ורמת האכזריות העולה ממעשיו, שהתבטאה בכך שדרך
4 על ראשו של הגור מספר פעמים עד שגרם למותו.
5 יצוין, כי מאחר והמשיב הודה בפני בית המשפט קמא בדריכה על ראשו של הגור מספר פעמים (ועל
6 אף הכחשתו עניין זה בפני שירות המבחן, הוא שב והודה בכך במסגרת הטיעונים לעונש), קשה לקבל
7 את עמדת בית המשפט קמא כי יש להתחשב לקולא בכך שמדובר בעבירה שבוצעה בלהט הרגע, או
8 שמשך הפגיעה בגור היה קצר.

9

לאילו יש להוסיף את רמת הענישה הנהוגה, כפי שנסקרה בהרחבה ע"י בית המשפט קמא, ובפסקי 10 הדין אליהם הפנו ב"כ
הצדדים במסגרת הטיעונים לעונש, ממנה עולה כי לרוב נוהגים בתי המשפט 11 להטיל בגין העבירה האמורה עונשי מאסר (ולו בדרך
של עבודות שירות), למעט במקרים חריגים. 12 יצוין, כי פסק הדין אליו הפנה הסגור בטיעוניו בפניו ופסקי הדין אליהם הפנה בית
המשפט קמא, 13 במסגרתם הוטלו עונשים מותנים ולעתים של"צ, ניתנו עובר לתיקון 113 לחוק, ולא ברור אם כיום 14
15 הם היו מתיישבים עם הוראותיו.

16

אשר למדיניות הענישה הראויה, קבע כבוד השופט ג'ובראן (אם כי בנוגע לעבירה אחרת) ברע"פ 17 8122/12 פחמאוי נ' מדינת
ישראל (27.1.13) את הדברים הבאים:

18

19 "אף אני שותף לעמדתו של בית המשפט המחוזי, כי יש מקום להחמיר בענישה הנוגעת
20 לפגיעה בבעלי חיים, ה, חיות הבר, חיות הבית. התאכזרות ופגיעה בבעלי חיים, מעבר
21 לפגיעה העקיפה שהיא גורמת לבני האדם, מעידה על אטימות לב וקהות חושים. נדמה כי
22 דווקא בעידן הנוכחי, עידן השפע הטכנולוגי, חשופים בעלי החיים לאלימות חריפה
23 מבעבר. חדשות לבקרים אנו שומעים על ניסויים מעוררי פלצות הנעשים בחיות תמימות
24 לצרכים מסחריים, על תנאי גידול ואחזקה אכזריים של בעלי חיים בתעשיית המזון, ועל
25 צמצום מרחב המחיה הטבעי של בעלי חיים מוגנים המנסים לשרוד בטבע. ברי, כי ישנם
26 מקרים בהם אין מנוס מפגיעה בחי ובצומח, בין אם לשם הצלת חיים אדם ובין אם לצור/
27 פיתוח אנושי. יחד עם זאת, חובה עלינו להקפיד הקפדה יתרה לצמצם את הכאב הנגרם על
28 ידינו, בייחוד כאשר מדובר במי שאת זעקותיו אנו מתקשים לשמוע, ושאינו יכול לעמוד על
29 זכויות. מהל/ זה, להגנת האנושיות שבנו על ידי צמצום פגיעתנו בבעלי החיים הסובבים
30 אותנו, צרי/ להשפיע על כלל תחומי המשפט, ובתוכו אף על המשפט הפלילי".

31

32

33

34

35

לאור מכלול הדברים, לאור חומרת העבירה בנסיבותיה, לאור החובה להביע את שאט הנפש ממעשים דומים ולהוקיעם, ולנסות למגר את התופעה ההולכת וגוברת של קהות לב ואכזריות לשמה כלפי יצור חי, לא ניתן להותיר את המתחם שקבע בית המשפט קמא על כנו, ולא ניתן לקבוע מתחם ענישה שהרף התחתון שלו אינו כולל עונש מאסר.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

23 יוני 2015

עפ"ג 46363-04-15 מדינת ישראל נ' סלפוצ'ניק

עפ"ג 21819-05-15 סלפוצ'ניק נ' מדינת ישראל

1

2

לטעמי, יש לקבוע כי בנסיבות האירוע שבעניינינו, מתחם העונש ההולם אמור לנוע בין עונש מאסר בן מספר חודשים לבין 18 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית.

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

בעניינינו של המשיב לא עלו שיקולי שיקום ממשיים המצדיקים חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם. על אף ששירות המבחן ציין בתסקירו כי על רקע תפקודו התקין בדרך כלל, והעובדה שההליך המשפטי היווה אלמנט מרתיע ומציב גבול עבור המשיב "קיים במקרה סיכוי כלשהו לשיקום", הרי שמהתסקיר עולה גם, שהמשיב התקשה לקחת אחריות על מעשיו, התקשה לגלות חמלה לבעל החיים, או להבין את חומרת מעשיו, כי הוא יתקשה להיתרם מהליך טיפולי, וכי קיימת רמת סיכון להישנות התנהגות תוקפנית מצידו.

זאת ועוד, המלצתו של שירות המבחן לענישה מותנית ושל"צ באה לאחר התלבטות, על מנת שלא לפגוע בתעסוקתו של המשיב, ולא להעצים עמדות קרבניות מצידו כלפי הממסד, וזאת לאחר שסבר תחילה כי יש מקום להטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

משכך, גזר דינו של בית המשפט קמא אינו יכול לעמוד, וודאי שלא ניתן להקל בו, כעתירת ההגנה, ויש לגזור את דינו של המשיב בתוך המתחם.

יצוין, כי בית המשפט קמא עצמו קבע בגזר הדין, כי שורת הדין מורה לכיוון הטלת עונש מאסר קצר בדרך של עבודות שירות, וכי הוא החליט לסטות מכך ולאמץ את המלצת שירות המבחן בעיקר בשל החשש (כעולה ממכתב שהוגש במסגרת הראיות לעונש) כי המשיב יאבד את משרתו. עם זאת, הנימוק האמור (שלא ברור עד כמה הוא נכון, בהתחשב בכך שעבודתו של המשיב היא במשמרות) הוא נימוק היכול להשפיע על קביעת העונש בתוך המתחם, אך אינו מאפשר חריגה ממנו.

22

23

24

25

26

27

28

בעת גזירת דינו של המשיב בתוך המתחם, היה על בית המשפט קמא לשקול אך ורק את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40א לחוק, ובעניין זה, מרבית השיקולים נזקפים לזכות המשיב - הודאתו, עברו הנקי, הפגיעה של העונש בנאשם ובבני משפחתו, הנזקים שנגרמו לו כתוצאה מביצוע העבירה ומהרשעתו, התנהגותו החיובית בדרך כלל ותרומתו לחברה, ונסיבותיו האישיות שאינן קלות, כמפורט בתסקיר.

מנגד, יש לשקול את ההודאה המסויגת של המשיב, קשייו לקחת אחריות על מעשיו, לראות את הפסול שבמעשיו, או לחוש חמלה כלפי גור החתולים, והערכת שירות המבחן לקיומו של סיכון

להישנות עבירות.

29

30

31

32

לאור מכלול השיקולים, ובשים לב לכך שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, נראה לי כי ניתן להסתפק בעונש מאסר קצר, שירוצה בדרך של עבודות שירות.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

23 יוני 2015

עפ"ג 46363-04-15 מדינת ישראל נ' סלפוציניק

עפ"ג 21819-05-15 סלפוציניק נ' מדינת ישראל

1 אשר לגובה הקנס, הגם שלא הוגשו מסמכים המעידים על מצבו הכלכלי של המשיב, והגם שהקנס
2 הינו סביר ויש בו כדי לבטא את חומרת המעשים ואת הצורך בהרתעה, נראה מגזר הדין כי בית
3 המשפט קמא הטיל קנס משמעותי (כפי שהגדיל את מכסת שעות השל"צ שהומלצה ע"י שירות
4 המבחן) על מנת לאזן בין רכיבי הענישה השונים, וכי לו היה מוטל על המשיב עונש מאסר, בית
5 המשפט קמא היה מטיל קנס נמוך יותר.
6 בשים לב לפגיעה שתהא לעונש המאסר על המשיב ועל משפחתו, גם בהיבט הכלכלי, ולאור הטענות
7 בדבר מצבו הכלכלי של המשיב, נראה לי כי יש מקום להקל באופן מסוים ברכיב הקנס שהוטל,
8 ולהסתפק בסכום של 8,000 ₪ שכבר הועבר לטובת הקנס.

9

10 לאור כל האמור לעיל, אני מקבלת את ערעור המדינה, ודוחה את ערעורו של המשיב (פרט לגובה
11 הקנס), וקובעת כדלקמן:

12

13

1. חיובו של המשיב בביצוע של"צ מבוטל בזאת.
2. יוטל על המשיב מאסר בפועל למשך 4 חודשים, בניכוי ימי מעצרו מיום 5.6.14 ועד 9.6.14. 13 המאסר ירוצה בדרך של
עבודות שירות, אותם יבצע המשיב במועצה הדתית בערד, בימים 14 א-ה למשך 8.5 שעות יומיות. 15
על המשיב להתייצב לריצוי המאסר ביום 11.10.15, בשעה 08:00, במפקדת מחוז דרום 16 ביחידה לעבודות שירות, או
במועד אחר, אם יחליט כך הממונה על עבודות השירות. 17 מוסבר למשיב כי עליו לעמוד בתנאי העבודה, וכי כל הפרה של
תנאי עבודות השירות עלולה 18 להביא להפסקה מנהלית של העבודות, ולריצוי יתרת

התקופה במאסר ממש. 19

20

21

3. הקנס שהטיל בית המשפט קמא יעמוד על 8,000 ₪, כך שהקנס שולם במלואו.

4. המאסר המותנה יעמוד על כנו.

22

23

העתק פסק הדין יועבר לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

24

25

26

ניתנה והודעה היום ו' תמוז תשע"ה, 23/06/2015 במעמד הנוכחים.

27

גילת שלו, שופטת

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

23 יוני 2015

עפ"ג 46363-04-15 מדינת ישראל נ' סלפוציניק עפ"ג 21819-05-15 סלפוציניק נ' מדינת ישראל

הוקלד על ידי ציונה נסירי